YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
19 päivänä marraskuuta 1998 *

Asiassa C-210/97,

jonka Verwaltungsgericht Köln (Saksa) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Haydar Akman

vastaan

Oberkreisdirektor des Rheinisch-Bergischen-Kreises,

Vertreter des öffentlichen Interesses beim Verwaltungsgericht Kölnin osallistuessa asian käsittelyyn,

ennakkoratkaisun Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisestä assosiaatiosta tehdyllä sopimuksella perustetun assosiaationeuvoston assosiaation kehittämisestä 19 päivänä syyskuuta 1980 tekemän päätöksen N:o 1/80 7 artiklan 2 kohdan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. J. G. Kapteyn sekä tuomarit G. F. Mancini, H. Ragnemalm, R. Schintgen (esittelevä tuomari) ja K. M. Ioannou,

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Akman, edustajanaan asianajaja R. Gutmann, Stuttgart,

— Saksan hallitus, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön ministerineuvos E. Röder ja saman ministeriön ylijohtaja C.-D. Quassowski,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön Euroopan yhteisöjä koskevia asioita hoitavan erityisosaston oikeudellinen apulaiserityisneuvonantaja A. Samoni-Rantou ja saman osaston tiedealan erityisasiantuntija L. Pnevmatikou,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja P. J. Kuijper ja oikeudellinen neuvonantaja P. Hillenkamp,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Akmanin, edustajanaan asianajaja Gutmann, Saksan hallituksen, asiamiehenään C.-D. Quassowski, Itävallan hallituksen, asiamiehenään liittovaltion ulko-

asiainministeriön "Magister" G. Hesse, ja komission, asiamiehenään P. Hillenkamp, 14.5.1998 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.7.1998 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Verwaltungsgericht Köln on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 6.5.1997 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 2.6.1997, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen assosiaation kehittämisestä 19 päivänä syyskuuta 1980 tehdyn assosiaationeuvoston päätöksen N:o 1/80 (jäljempänä päätös N:o 1/80) 7 artiklan 2 kohdan tulkinnasta. Assosiaationeuvosto on perustettu Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisestä assosiaatiosta tehdyllä sopimuksella, jonka ovat allekirjoittaneet Ankarassa 12.9.1963 Turkin tasavalta ja Euroopan talousyhteisön jäsenvaltiot sekä yhteisö ja joka on tehty, hyväksytty ja vahvistettu yhteisön puolesta 23.12.1963 tehdyllä neuvoston päätöksellä 64/732/ETY (EYVL 1964, 217, s. 3685).

2 Tämä kysymys on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Turkin kansalainen Akman ja Oberkreisdirektor des Rheinisch-Bergischen-Kreises ja joka koskee pysyvän oleskeluluvan myöntämisestä kieltäytymistä Saksassa.

3 Pääasiassa esitetyistä asiakirjoista käy ilmi, että Akman sai vuonna 1979 luvan tulla Saksaan, jossa hän sai voimassaoloajaltaan rajallisen oleskeluluvan voidakseen opiskella insinööriksi.

4 Aluksi Akman asui Gross Geraussa (Saksa) isänsä luona, joka oli työskennellyt säännönmukaisesti tässä jäsenvaltiossa 21.5.1971—31.12.1985. Akmanin isä palasi Turkkiin 1.2.1986 sen jälkeen kun hänen työsopimuksensa Saksassa oli päättynyt.

5 Akman muutti vuonna 1981 Remscheidiin (Saksa), koska Gross Gerau sijaitsi liian kaukana siitä oppilaitoksesta, jossa hän opiskeli.

6 Hänen oleskelulupansa uusittiin useita kertoja, jotta hän saattoi jatkaa opintojaan Saksassa.

7 Akman sai 16.1.1991 Saksassa työluvan, joka ei ollut voimassaoloajaltaan rajallinen, eikä siihen ollut liitetty mitään muita ehtoja.

8 Tämän jälkeen hän oli useissa osa-aikaisissa työsuhteissa kahden peräkkäisen työnantajan palveluksessa, mutta on selvää, ettei hän täytä niitä edellytyksiä, joiden perusteella hän voisi vedota päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan mukaisiin oikeuksiin.

9 Tämän II luvun (Sosiaaliset määräykset) 1 jaksoon (Työhön ja työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvät kysymykset) kuuluvan määräyksen sanamuoto on seuraava:

"Jollei hänen perheenjäsentensä vapaata oikeutta työskentelyyn koskevista 7 artiklan määräyksistä muuta johdu, turkkilaisella työntekijällä, joka työskentelee tietyn jäsenvaltion yleisillä työmarkkinoilla, on oikeus

— työskenneltyään säännönmukaisesti yhden vuoden saada työlupansa uudistetuksi tässä jäsenvaltiossa samaa työnantajaa varten, jos hänellä on työpaikka;

— työskenneltyään säännönmukaisesti kolme vuotta vastaanottaa tässä jäsenvaltiossa valitsemaltaan saman ammattialan työnantajalta työtarjous, joka on tehty tavanomaisin ehdoin ja joka on rekisteröity tämän valtion työvoimaviranomaisissa, jollei yhteisön työntekijöille annettavasta etusijasta muuta johdu;

— työskenneltyään säännönmukaisesti neljä vuotta tehdä vapaasti tässä jäsenvaltiossa minkälaista tahansa valitsemaansa palkattua työtä."

10 Akman päätti insinöörin opintonsa Saksassa menestyksellisesti 6.4.1993.

11 Hän haki 24.6.1993 pysyvää oleskelulupaa.

12 Saksan viranomaiset myönsivät hänelle 25.8.1993 tekemällään päätöksellä kuitenkin tietyn jatkokoulutuksen hankkimiseksi asianomaisessa jäsenvaltiossa ainoastaan 25.8.1994 asti voimassa olevan väliaikaisen oleskeluluvan.

13 Akman haki tähän päätöksen muutosta Verwaltungsgericht Kölnissä vedoten päätöksen N:o 1/80 7 artiklan 2 kohtaan.

14 Päätöksen N:o 1/80 samaan II luvun 1 jaksoon sisältyvässä 7 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Tietyn jäsenvaltion yleisillä työmarkkinoilla työskentelevän turkkilaisen työntekijän perheenjäsenillä, joille on annettu lupa muuttaa työntekijän luokse, on oikeus

— asuttuaan tässä jäsenvaltiossa säännönmukaisesti vähintään kolme vuotta vastaanottaa mikä tahansa työtarjous, jollei yhteisön työntekijöille annettavasta etusijasta muuta johdu;

— asuttuaan tässä jäsenvaltiossa säännönmukaisesti vähintään viisi vuotta tehdä vapaasti minkälaista tahansa valitsemaansa palkattua työtä.

Turkkilaisten työntekijöiden lapset, jotka ovat saaneet ammattikoulutusta vastaanottavassa valtiossa, voivat tässä jäsenvaltiossa asumisensa kestosta riippumatta vastaanottaa tässä jäsenvaltiossa minkä tahansa työtarjouksen edellyttäen kuitenkin, että vanhemmat ovat työskennelleet säännönmukaisesti kyseisessä jäsenvaltiossa vähintään kolme vuotta."

15 Akmanin mukaan tämän artiklan 2 kohdassa hänelle annetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa hän on saanut koulutusta ja jossa hänen isänsä on työskennellyt säännönmukaisesti yli kolme vuotta, oikeus vastaanottaa hänelle tehtyjä työtarjouksia sekä saada vastaanottavassa jäsenvaltiossa oleskelulupa kyetäkseen tosiasiassa työskentelemään siellä.

16 Vastaajana olevat viranomaiset väittävät sitä vastoin, että tässä määräyksessä asetetut edellytykset eivät nyt esillä olevassa asiassa täyty sen vuoksi, että vaikka asianomaisen isä olikin työskennellyt kyseisessä jäsenvaltiossa säännönmukaisesti yli 14 vuotta, hän ei työskennellyt tämän valtion alueella enää silloin, kun hänen poikansa tahtoi päästä siellä työmarkkinoille.

17 Verwaltungsgericht Köln totesi, ettei Akmanilla ollut Saksan oikeuden mukaan oikeutta saada pysyvää oleskelulupaa. Se kuitenkin pohti, voitaisiinko asia ratkaista asetuksen N:o 1/80 7 artiklan 2 kohdan perusteella siten, että lopputulos olisi asianomaisen kannalta edullisempi.

18 Kansallinen tuomioistuin pohtii tältä osin, edellytetäänkö tässä määräyksessä, että työntekijänä työskennellyt vanhempi on edelleen vastaanottavan jäsenvaltion alueella tai tekee siellä edelleen palkattua työtä silloin, kun hänen lapsensa on päättänyt ammattikoulutuksensa ja aikoo vastaanottaa työtarjouksen, vai riittääkö sitä vastoin se, että turkkilainen vanhempi on aiemmin työskennellyt tässä valtiossa säännönmukaisesti vähintään kolme vuotta. Verwaltungsgericht Kölnin mukaan kyseisen määräyksen sanamuoto ("ovat työskennelleet") puhuu ennemminkin jälkimmäisen tulkinnan puolesta.

19 Verwaltungsgericht Köln katsoi, että asian ratkaiseminen edellyttää päätöksen N:o 1/80 asianomaisen määräyksen tulkintaa, ja lykkäsi asian käsittelyä esittääkseen yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-355/93, Eroglu, 5.10.1994 antaman tuomion mukaan ETY—Turkki-assosiaationeuvoston assosiaation kehittämisestä tekemän päätöksen N:o 1/80 7 artiklan 2 kohdassa turkkilaisen työntekijän lapselle myönnetyn oikeuden saada oleskelulupansa pidennetyksi edellytyksenä se, että hänen palkattua työtä tekevä vanhempansa oleskelee edelleen liittotasavallan alueella tai että hän jopa työskentelee työsopimuksensa mukaisesti silloin, kun lapsi on päättänyt ammattikoulutuksensa ja haluaa vastaanottaa työtarjouksen, vai riittääkö tämän määräyksen mukaisten edellytysten täyttämiseksi se, että turkkilainen vanhempi on *aiemmin* työskennellyt siellä säännönmukaisesti vähintään kolme vuotta?"

20 Aluksi on todettava, että päätöksen N:o 1/80 kolmannen perustelukappaleen mukaan päätöksellä pyritään kehittämään sosiaalialan järjestelmää, jota sovelletaan työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä, päätöksen N:o 2/76 mukaiseen järjestelmään nähden, jonka Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisellä assosiaatiosopimuksella perustettu assosiaationeuvosto teki 20.12.1976. Päätöksen N:o 1/80 II luvun 1 jakson määräykset ovat seuraava vaihe työntekijöiden vapaan liikkuvuuden toteuttamisessa ja niiden lähtökohtana pidetään EY:n perustamissopimuksen 48, 49 ja 50 artiklaa (ks. mm. asia C-434/93, Bozkurt, tuomio 6.6.1995, Kok. 1995, s. I-1475, 14 ja 19 kohta ja asia C-171/95, Tetik, tuomio 23.1.1997, Kok. 1997, s. I-329, 20 kohta).

21 Päätöksen N:o 1/80 järjestelmän asianomaisessa jaksossa määrätään muun muassa Turkin kansalaisten työhön liittyvistä oikeuksista vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Siinä tehdään tältä osin ero kyseisessä jäsenvaltiossa tietyn ajan säännönmukaisesti työskennelleiden turkkilaisten työtekijöiden aseman (6 artikla) ja näiden työtekijöiden vastaanottavassa jäsenvaltiossa asuvien perheenjäsenten (7 artikla) aseman välillä. Tämän toisen henkilöryhmän osalta toisistaan erotetaan ne perheenjäsenet, joilla on oikeus muuttaa työntekijän luokse vastaanottavaan jäsenvaltioon ja jotka ovat asuneet siellä säännönmukaisesti tietyn ajan (7 artiklan 1 kohta), sekä tällaisen

työntekijän lapset, jotka ovat saaneet ammattikoulutusta asianomaisessa jäsenvaltiossa (7 artiklan 2 kohta).

22 Verwaltungsgericht Kölnin esittämä kysymys koskee Turkin kansalaisen asemaa, jolle sellaisen turkkilaisen siirtotyöläisen lapsena, joka on tehnyt säännönmukaisesti palkattua työtä jäsenvaltiossa noin 14 vuotta, on annettu lupa tulla tämän valtion alueelle saamaan koulutusta ja joka koulutuksensa päätyttyä hakee oleskelulupaa päätöksen N:o 1/80 7 artiklan 2 kohdan nojalla voidakseen tehdä työtä, jota hänelle on vastaanottavassa jäsenvaltiossa tarjottu. Kansallinen tuomioistuin on näet todennut, että vaikka asianomainen itsekin on työskennellyt säännönmukaisesti tietyn ajan kyseisessä jäsenvaltiossa, hän ei voi vedota päätöksen 6 artiklassa niille turkkilaisille työntekijöille, jotka jo ovat päässeet jäsenvaltion työmarkkinoille, myönnettyihin oikeuksiin, koska hän ei täytä tässä määräyksessä asetettuja edellytyksiä.

23 Ennakkoratkaisukysymyksen kohteena olevan 7 artiklan 2 kohdan osalta on todettava ensinnäkin yhteisöjen tuomioistuimen todenneen, että päätöksen N:o 1/80 7 artiklan 2 kohdalla, kuten myös 6 artiklan 1 kohdalla (ks. ensisijaisesti asia C-192/89, Sevince, tuomio 20.9.1990, Kok. 1990, s. I-3461, 26 kohta) ja 7 artiklan 1 kohdalla (asia C-351/95, Kadiman, tuomio 17.4.1997, Kok. 1997, s. I-2133, 28 kohta), on välitön oikeusvaikutus jäsenvaltioissa niin, että ne Turkin kansalaiset, jotka täyttävät artiklassa määrätyt edellytykset, voivat vedota suoraan heille tässä määräyksessä myönnettyihin oikeuksiin (asia C-355/93, Eroglu, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-5113, 17 kohta).

24 Toiseksi on todettava, että 7 artiklan 2 kohdassa turkkilaisen työntekijän lapselle asianomaisessa jäsenvaltiossa työskentelyn osalta myönnetyt oikeudet edellyttävät väistämättä, että asianomaisella on vastaava oikeus oleskeluun, sillä muutoin oikeus päästä työmarkkinoille ja tehdä tosiasiassa palkattua työtä jää vaille mitään vaikutusta (em. asia Eroglu, 20 ja 23 kohta).

25 Kolmanneksi on todettava, että kuten 7 artiklan 2 kohdan sanamuodostakin ilmenee, siinä turkkilaisen työntekijän lapselle myönnetty oikeus vastaanottaa mikä tahansa työtarjous vastaanottavassa jäsenvaltiossa asetetaan riippuvaiseksi kahdesta edellytyksestä; asianomaisen työntekijän lapsen on pitänyt saada ammattikoulutusta asianomaisessa jäsenvaltiossa ja toisen vanhemmista on pitänyt työskennellä laillisesti kyseisessä valtiossa vähintään kolme vuotta.

26 Saksan ja Kreikan hallitukset ovat aluksi kiistäneet sen, että Akmanin asemassa oleva Turkin kansalainen olisi turkkilaisen työntekijän lapsi päätöksen N:o 1/80 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla, ja väittäneet pääasiallisesti, että asianomaisen isä oli jättänyt lopullisesti vastaanottavan jäsenvaltion työmarkkinat silloin kun hänen poikansa tahtoi vedota hänen sukulaisuussuhteestaan turkkilaiseen työntekijään johtuviin oikeuksiin.

27 Tältä osin on todettava, ettei nyt esillä olevassa asiassa ole kiistetty sitä, että Akmanin isä on tehnyt laillisesti palkattua työtä vastaanottavan jäsenvaltion alueella yli 14 vuotta, ja että hänen on siten katsottava olevan kyseisessä määräyksessä tarkoitettu työntekijä. Näin ollen Saksan ja Kreikan hallitusten esittämää väitettä ei voida hyväksyä.

28 Tämän tuomion 25 kohdassa esitetyn kahden edellytyksen osalta on todettava, että pääasian kantajan tapauksen kaltaisessa tapauksessa niistä ensimmäinen epäilemättä täyttyy, koska asianomainen on saattanut vastaanottavassa jäsenvaltiossa päätökseen insinöörin opinnot.

29 Jälkimmäisen edellytyksen osalta on tarpeen määritellä, onko päätöksen N:o 1/80 7 artiklan 2 kohdan mukaisen työmarkkinoille pääsyä koskevan oikeuden ja sitä vastaavan oleskeluoikeuden myöntäminen riippuvainen siitä, oleskeleeko tai työskenteleekö vanhempi vastaanottavassa jäsenvaltiossa silloin kun lapsi saatuaan päätökseen ammattikoulutuksensa tahtoo vastaanottaa kyseisessä jäsenvaltiossa työtarjouksen, vai onko sitä vastoin riittävää, että vanhempi on aiemmin tehnyt lail-

lisesti palkattua työtä kyseisessä jäsenvaltiossa vähintään kolme vuotta ilman, että vanhemman edellytetään edelleen olevan tässä valtiossa silloin kun hänen lapsensa tahtoo päästä siellä työmarkkinoille.

30 Tältä osin on suoralta kädeltä todettava, että kuten kansallinen tuomioistuin on itsekin todennut, riidanalaiseen edellytykseen liittyvä verbi on menneessä aikamuodossa useimmissa niistä kieliversioista, joilla päätös N:o 1/80 on tehty (saksankielisessä versiossa "beschhäftigt war", ranskankielisessä versiossa "ait — — exercé", italiankielisessä versiossa "abbia — — esercitato", hollanninkielisessä versiossa "heeft gewerkt") kun taas 7 artiklan ensimmäisen kohdan osalta samoissa kieliversioissa käytetään preesensmuotoa ("ihren — — Wohnsitz haben", "résident", "risiedono", "wonen"). Tämä muotoilu on siten merkki siitä, että kyseinen 7 artiklan 2 kohdassa asetettu vaatimus on oltava täytetty joskus aiemmin suhteessa siihen ajankohtaan, jolloin lapsi on saattanut päätökseen ammattikoulutuksensa.

31 Tietyissä kieliversioissa käytettyjen prepositioiden vuoksi asia ei ole kuitenkaan täysin selvä. Vaikka hollanninkielisessä versiossa käytetyn ilmauksen "gedurende" merkitys on lähinnä "pendant" (aikana), ranskankielisessä versiossa käytetty ilmaus "depuis" ja saksankielisessä versiossa käytetty ilmaus "seit" voidaan sitä vastoin ymmärtää siten, että ne merkitsevät sitä, että vanhemman menneisyydessä alkanut työ jatkuu edelleen silloin kun lapsi täyttää toisen, ammattikoulutuksen päätökseen saattamista koskevan edellytyksen.

32 Koska kyseessä olevan määräyksen kirjaimellisella tulkinnalla ei siten saada yksiselitteistä vastausta esitettyyn kysymykseen, 7 artiklan 2 kohta on asetettava asiayhteyteensä, ja sitä on tulkittava sen päämäärän ja tarkoituksen mukaisesti.

33 Tältä osin on muistettava, että kuten tämän tuomion 21 kohdasta jo ilmenee, päätöksen N:o 1/80 7 artiklan 2 kohdassa määrätään erityisesti turkkilaisen työntekijän lasten oikeudesta päästä työmarkkinoille.

34 Turkkilaisen työntekijän perheenjäseninä nämä lapset voivat vedota myös 7 artiklan 1 kohdassa myönnettyihin työskentelyyn liittyviin oikeuksiin.

35 On kuitenkin todettava, että tässä jälkimmäisessä määräyksessä kaikille niille, jotka voivat vedota asemaansa perheenjäseninä, asetetut edellytykset ovat tiukemmat kuin tämän artiklan toisessa kohdassa yksinomaan lasten osalta asetetut edellytykset.

36 Siten työskentelyyn liittyvät perheenjäsenten oikeudet riippuvat vastaanottavassa jäsenvaltiossa asumisen kestosta, ja ensimmäisessä vaiheessa yhteisön jäsenvaltioiden työtekijöillä on etusija työmarkkinoille pääsyyn. Päätöksen 7 artiklan 2 kohdassa ei sitä vastoin aseteta mitään tämänkaltaista edellytystä lasten osalta. Viimeksi mainitussa määräyksessä todetaan jopa nimenomaisesti, että siinä työntekijän lapsille myönnetyt oikeudet eivät ole riippuvaisia heidän kyseisessä jäsenvaltiossa asumisensa kestosta. Lisäksi päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan sanamuodosta ilmenee, että 7 artiklassa perheenjäsenille ja siten muun muassa lapsille myönnetään oikeus "tehdä vapaasti — — työtä" turkkilaisen työntekijän vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

37 Lisäksi toisin kuin 7 artiklan 1 kohdassa sen 2 kohdassa ei vaadita, että lapset ovat saaneet luvan muuttaa vanhempansa luokse vastaanottavaan jäsenvaltioon (ks. vastaavasti myös em. asia Eroglu, tuomion 22 kohta).

38 Näin ollen, kuten tämän tuomion 20 kohdasta jo ilmenee, 7 artiklan 2 kohta on saman artiklan 1 kohtaan nähden edullisempi määräys, jolla on pyritty varaamaan turkkilaisten työntekijöiden perheenjäsenten keskuudessa lapsille erityinen kohtelu, jolla pyritään helpottamaan heidän pääsyään työmarkkinoille heidän saatettua päätökseen ammattikoulutuksensa, jotta työntekijöiden vapaa liikkuvuus saadaan toteutettua asteittain päätöksen N:o 1/80 tavoitteen mukaisesti.

39 Tätä määräystä ei siten pidä tulkita rajoittavasti, eikä sitä voida tämän suuntaisten selkeiden viitteiden puuttuessa ymmärtää siten, että siinä vaadittaisiin, että turkkilainen siirtotyöläinen työskentelisi edelleen vastaanottavassa jäsenvaltiossa silloin kun hänen lapsensa tahtoo päästä siellä työmarkkinoille.

40 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 56 kohdassa todennut, tätä kantaa tukee päätöksen N:o 1/80 9 artikla, jonka mukaan "[t]urkkilaiset lapset, jotka asuvat säännönmukaisesti jossakin yhteisön jäsenvaltiossa vanhempiensa kanssa, jotka työskentelevät tai ovat työskennelleet siellä säännönmukaisesti, otetaan tässä jäsenvaltiossa opetuksen, oppisopimuskoulutuksen ja ammattikoulutuksen kursseille yhtäläisin edeltävää koulutusta koskevin pääsyvaatimuksin kuin tämän jäsenvaltion kansalaisten lapset. He voivat saada kansallisessa lainsäädännössä tällä alalla säädetyt etuudet tässä jäsenvaltiossa".

41 Tässä määräyksessä, jossa 7 artiklan 2 kohdan mukaisen työhön pääsyä koskevan oikeuden lisäksi turkkilaisille lapsille myönnetään oikeus saada koulutusta ja opetusta vastaanottavassa jäsenvaltiossa ilman syrjintää, ei edellytetä, että toinen heidän vanhemmistaan työskentelisi siellä säännönmukaisesti silloin, kun lapset pyrkivät vetoamaan heille myönnettyihin oikeuksiin, vaan siinä määrätään sitä vastoin nimenomaisesti, ettei se seikka, että vanhemmat eivät enää työskentele kyseisessä valtiossa, vaikuta lasten tämän määräyksen mukaisiin oikeuksiin.

42 Sitäkin suuremmalla syyllä vanhemman senhetkistä työskentelyä koskevaa vaatimusta ei voida asettaa enää lapsen ammattikoulutuksen päättymisen jälkeen aiheuttamatta vakavaa häiriötä päätöksen N:o 1/80 II luvun 1 jaksolla käyttöön otetun järjestelmän johdonmukaisuudelle.

43 Lisäksi tämän tuomion 37 kohdasta ilmenee, että toisin kuin 7 artiklan 1 kohdan (em. asia Kadiman, erityisesti tuomion 36 kohta), sen toisen kohdan tavoitteena ei ole luoda vastaanottavassa jäsenvaltiossa suotuisia edellytyksiä perheen yhdistymiselle.

44 Näin ollen ennakkoratkaisupyynnön kohteena olevaa määräystä ei voida myöskään tulkita siten, että siinä asetetaan lapsen oikeus vastaanottaa mikä tahansa työtarjous riippuvaiseksi siitä edellytyksestä, että vanhempi asuu kyseisessä jäsenvaltiossa silloin, kun lapsi pyrkii saamaan työpaikan ammattikoulutuksensa päätyttyä.

45 Kuten komissio on vakuuttavasti esittänyt, vähintään kolme vuotta jäsenvaltiossa säännönmukaisesti työskennelleen turkkilaisen siirtotyöläisen lasta, joka asuu laillisesti tämän jäsenvaltion alueella, joka on saattanut siellä päätökseen koulutuksensa ja jolle tämän jälkeen tarjotaan mahdollisuutta alkaa työskennellä tässä valtiossa, ei voida enää tässä vaiheessa pitää riippuvaisena toisen vanhempansa läsnäolosta, sillä työmarkkinoille päästessään asianomainen ei ole enää vanhempiensa huollettavana, vaan hän kykenee itse huolehtimaan omista tarpeistaan.

46 Koska 7 artiklan 2 kohdan tavoitteena ei ole perheen yhdistyminen, olisi kohtuutonta vaatia, että pääasian kaltaisessa tapauksessa turkkilaisen työntekijän pitäisi asua vastaanottavassa jäsenvaltiossa edelleen jopa työsuhteensa päättymisen jälkeen, tai muuten hän vaarantaisi sellaisen lapsensa työskentelyyn liittyvät oikeudet, joka on saattanut päätökseen koulutuksensa ja jolla työtarjous vastaanottamalla on mahdollisuus tulla itsenäiseksi.

47 Ottaen huomioon kyseisen määräyksen päämäärä ja tarkoitus sekä se asiayhteys, johon se liittyy, päätöksen N:o 1/80 7 artiklan 2 kohta voidaan näin ollen ymmärtää ainoastaan siten, että siinä vaaditaan pelkästään, että vanhempi on tehnyt laillisesti palkattua työtä vähintään kolme vuotta vastaanottavassa jäsenvaltiossa milloin

tahansa ennen sitä ajankohtaa, jolloin hänen lapsensa on saattanut päätökseen ammattikoulutuksensa.

48 On syytä lisätä, että Saksan hallituksen istunnossa esittämässä kannassa, jonka mukaan sellaisen turkkilaisen työntekijän lapsi, joka on jo palannut kotimaahansa silloin kun lapsella on mahdollisuus päästä työmarkkinoille, voi tehdä vastaanottavassa jäsenvaltiossa palkattua työtä vain päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa asetetuin tiukoin edellytyksin, ei oteta huomioon sitä, että tätä kohtaa sovelletaan vain, jollei 7 artiklan perheenjäsenten oikeutta tehdä vapaasti työtä koskevista määräyksistä muuta johdu.

49 Lisäksi tällaisen tulkinnan seurauksena 7 artiklan 2 kohta jäisi vaille tehokasta vaikutusta, ja tulkinnalla vietäisiin aiheettomasti turkkilaisilta lapsilta, jotka ovat saaneet ammatillisen pätevyyden jäsenvaltion alueella, ne oikeudet, joita he voivat vaatia välittömästi sellaisen erityismääräyksen perusteella, jolla heille nimenomaisesti pyritään varaamaan edullisemmat edellytykset kyseisessä jäsenvaltiossa työskentelyn osalta.

50 Yhteisön oikeuden nykyisessä kehitysvaiheessa päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa ei aseteta kyseenalaiseksi jäsenvaltioiden toimivaltaa olla antamatta Turkin kansalaiselle oikeutta aloittaa ensimmäistä työsuhdetta alueellaan, eikä sillä pääsäännöisesti myöskään estetä sitä, että jäsenvaltiot säätävät tällaisen työsuhteen ehdoista siihen asti kunnes tämän määräyksen ensimmäisen luetelmakohdan mukainen yhden vuoden ajanjakso päättyy. Lisäksi 6 artiklan 1 kohdan kolmessa luetelmakohdassa turkkilaisten työntekijöiden oikeudet myönnetään asteittain palkatun työn tekemisen kestosta riippuen ja sillä edellytyksellä, että asianomainen on jo päässyt säännönmukaisesti kyseisen jäsenvaltion työmarkkinoille. Sitä vastoin, kuten tämän tuomion 36 kohdassa on jo todettu, 7 artiklassa määrätään vastaanottavassa jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien Turkin kansalaisten oikeudesta tehdä vapaasti työtä yhtäältä antamalla tämä oikeus perheenjäsenille yleisesti tietyn säännönmukaisen oleskeluajan jälkeen turkkilaisen työntekijän perheen yhdistämiseksi (1 kohta) ja toisaalta antamalla tämä oikeus tällaisen työntekijän lapsille heidän oleskelunsa kestosta

riippumatta mutta vasta sen jälkeen, kun he ovat saaneet koulutusta siinä valtiossa, jossa toinen vanhemmista on työskennellyt tietyn ajan (2 kohta).

51 Kaiken edellä esitetyn perusteella Verwaltungsgericht Kölnin esittämään kysymykseen on vastattava, että päätöksen N:o 1/80 7 artiklan 2 kohtaa on tulkittava seuraavasti:

Pääasian kantajan kaltaisella Turkin kansalaisella on oikeus vastaanottaa mikä tahansa työtarjous vastaanottavassa jäsenvaltiossa sen jälkeen, kun hän on saanut siellä ammattikoulutusta, ja saada siten myös oleskelulupa silloin, kun toinen hänen vanhemmistaan on aiemmin työskennellyt säännönmukaisesti tämän valtion alueella vähintään kolme vuotta.

Sitä vastoin ei voida vaatia, että tämä vanhempi työskentelisi tai asuisi edelleen kyseisessä jäsenvaltiossa silloin, kun hänen lapsensa pyrkii pääsemään siellä työmarkkinoille.

Oikeudenkäyntikulut

52 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan, Kreikan ja Itävallan hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Verwaltungsgericht Kölnin 6.5.1997 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisellä assosiaatiosopimuksella perustetun assosiaationeuvoston assosiaation kehittämisestä 19 päivänä syyskuuta 1980 tekemän päätöksen N:o 1/80 7 artiklan 2 kohtaa on tulkittava seuraavasti:

Pääasian kantajan kaltaisella Turkin kansalaisella on oikeus vastaanottaa mikä tahansa työtarjous vastaanottavassa jäsenvaltiossa sen jälkeen, kun hän on saanut siellä ammattikoulutusta, ja saada siten myös oleskelupa silloin, kun toinen hänen vanhemmistaan on aiemmin työskennellyt säännönmukaisesti tämän valtion alueella vähintään kolme vuotta.

Sitä vastoin ei voida vaatia, että tämä vanhempi työskentelisi tai asuisi edelleen kyseisessä jäsenvaltiossa silloin, kun hänen lapsensa pyrkii pääsemään siellä työmarkkinoille.

Kapteyn Mancini

Ragnemalm Schintgen Ioannou

Julistettiin Luxemburgissa 19 päivänä marraskuuta 1998.

R. Grass P. J. G. Kapteyn

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja